

PŘEDPŘÍTOMNÝ PRŮBĚHOVÝ ČAS

(PRESENT PERFECT CONTINUOUS TENSE)

Tento čas používáme pro vyjádření děje nebo stavu, který začal v minulosti, trvá v přítomnosti a pravděpodobně bude pokračovat i v budoucnosti. Zdůrazňujeme tento děj nebo stav – jeho průběh, délku trvání.

Do češtiny ho překládáme přítomným časem a v české větě je často příslovce “už”, které se do angličtiny nepřekládá. Nesmí chybět časové určení popisující, jak dlouho již stav nebo děj trvá.

Pouze prostý předpřítomný a ne průběhový čas používáme v těchto souvislostech u většiny sloves, která spíše než děj vyjadřují určitý stav:

- pomocná slovesa: be (být), have (mít)
- slovesa smyslového vnímání: see (vidět), hear (slyšet), feel (cítit), smell (čichat)
- slovesa popisující intelektuální pochody: know (vědět, znát), understand (rozumět, chápat), think (myslet), believe (věřit)
- postojová slovesa: like (mít rád), love (milovat), hate (nenávidět), prefer (upřednostňovat).

V těchto větách uvádíme:

1. Označení délky časového úseku trvání děje – předložkou FOR.

- I have been learning English **for ten years**. - Angličtinu se učím už deset let.
- We have been living here **for a long time**. - Bydlíme tady už dlouho.
- They have known each other **for two years**. - Znájí se už dva roky.

2. Označení počátku časového úseku trvání děje nebo stavu předložkou SINCE (od).

- I have been learning English **since 1999**. - Angličtinu se učím už od roku 1999.
- We have been living here **since September**. - Bydlíme tady už od září.
- They have known each other **since 2000**. - Znájí se od roku 2000.

3. Dotaz, jak dlouho (případně odkdy) popisovaný děj nebo stav trvá.

- How long have you been living here? – Jak dlouho už tady bydlíte?
- How long have they had it? – Jak dlouho to už mají?

STRUKTURA PŘEDPŘÍTOMNÉHO PRŮBĚHOVÉHO ČASU

PODMĚT	+	PROSTÝ PŘEDPŘÍTOMNÝ ČAS SLOVESA TO BE	+	PŘÍČESTÍ PŘÍTOMNÉ ČINNÉ VÝZNAMOVÉHO SLOVESA	+	PŘÍSLOVEČNÉ URČENÍ ČASU
PODMĚT	+	HAVE BEEN, HAS BEEN	+	SLOVESO + ING	+	FOR ... SINCE ... ALL DAY

OZNAMOVACÍ ZPŮSOB

I have been
you have been
he has been
we have been
you have been
they have been

} learning English for two years.
since July.
very long.

Můžeme používat i zkrácené tvary:

- I've been waiting for you for two hours.
- We've been living here since 1970.
- She's been sleeping for five hours.
- They've been building this house for ten years.

TÁZACÍ VĚTA

Tvoří se stejně jako u samostatného slovesa "to have" obrácením slovosledu.

have I been
have you been
has he been
have we been
have you been
have they been

} waiting long?

ZÁPOR

I have not (haven't) been
you have not (haven't) been
he has not (hasn't) been
we have not (haven't) been
you have not (haven't) been
they have not (haven't) been

} waiting long.

POZNÁMKY

1. LONG? nebo A LONG TIME?

Kladná věta	- I have known Jack for a long time - I have been living here for a long time.	Děj nebo stav se stále odehrává, a to již dlouhou dobu.	V češtině přítomný čas
Otázka	- Have you known Jack long? - Have you been living here long?	Zjišťujeme, jestli se děj nebo stav odehrává již dlouho.	V češtině přítomný čas
Záporná věta	- No, I haven't known him long. - No, I haven't been living here long.	Děj se stále odehrává, ale zatím ne moc dlouho.	V češtině přítomný čas.
Záporná věta	- I haven't seen John for a long time.	Děj nebo stav se už dávno neodehrál.	V češtině minulý čas.

Další výrazy délky trvání děje: **for years** – už léta, už celá léta
for many years – už mnoho let
for ages – už celou věčnost, celé věky, hodně dlouho

2. Slovesa, která nemohou vyjádřit trvání děje, vyjadřují průběhovým předpřítomným časem jeho opakování. Při překladu používáme příslovce “POŘÁD, STÁLE”.

- I have been losing my keys all this week. – Celý tento týden pořád ztrácím klíče.
- She has been forgetting things since she arrived. – Od té doby co přijela, pořád na něco zapomíná.

3. Prostý předpřítomný čas jednoduše konstatuje nějakou skutečnost a její výsledek, v průběhovém čase jde více o průběh děje. Průběhový předpřítomný čas se proto používá také pro vyjádření rozmrzelosti, netrpělivosti, výčitky:

- What have you been doing with my car?
(Co jste **dělali**)
- What have you done with my car?
(Co jste **udělali**)
- Somebody has been messing about in my papers.
(Někdo se hrabal v mých papírech!)

4. Průběhový předpřítomný čas se může použít i pro vyjádření děje, který trval nějakou dobu v minulosti a právě skončil:

- He has just been telling me about it. - Právě mi o tom hovořil.
- He has just told it to me. - Právě mi to pověděl.